

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 20. prosince 2012 č. 949

Stanovisko

**vlády k návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb.,
o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně
některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými
společnostmi) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk č. 864)**

Vláda na své schůzi dne 20. prosince 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 864), a vyjádřila s ním **nesouhlas** z těchto důvodů:

1. Navrhované snížení objemu finanční náhrady a zkrácení přechodného období, tzn. i příspěvku na podporu činnosti, je v rozporu s dohodou dotčených stran, která předcházela procesu tvorby zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Tento návrh navíc není podložen ani konkrétními fakty, ani příslušnými propočty. Finanční náhrada ve výši 59 mld. Kč představuje paušální náhradu za majetek, který byl církvím státem zabrán po 25. únoru 1948 a nyní nebude vydán, přičemž je současně kompenzací za to, že se církve a náboženské společnosti vzdají zvláštního práva na financování ze státního rozpočtu, které jim bylo státem přiznáno. Příspěvek na podporu činností církví a náboženských společností vyplácený po dobu 17 let byl do zákona zařazen, aby byly zabezpečeny činnosti církví, včetně sociálních, zdravotnických a vzdělávacích, do doby, než si vybudují vlastní ekonomickou základnu, která zabezpečí jejich samofinancování do budoucna. Navrhovaná redukce příspěvku by tak mohla ohrozit obecně prospěšné působení církví a náboženských společností.

2. Vypuštění revize první pozemkové reformy z vymezení skutečností zakládajících majetkovou křivdu by znamenalo podstatnou redukci naturálního vydávání, neboť majetek odňatý církvím podle zákona č. 142/1947 Sb., o revisi první pozemkové reformy, ve znění pozdějších předpisů, tvoří přibližně 80 % rozlohy veškerého zestátněného církevního majetku. V této souvislosti se připomíná, že revize první pozemkové reformy byla základním restitučním titulem podle zákona o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, podle kterého byl vydáván majetek fyzickým osobám. Rovněž je zřejmé třeba dodat, že k realizaci vyvlastnění na základě zákona č. 142/1947 Sb. došlo až po 25. únoru 1948.

3. Návrh na zrušení osvobození od daně z příjmů je v rozporu s principy dosavadní legislativy, kterou byly napravovány křivdy minulého režimu, přičemž by dokonce vedl k tomu, že by církve a náboženské společnosti měly za nápravu křivd státu zaplatit. Zdanění nabytí nemovitostí a movitých věcí by v konečném výsledku znamenalo, že celková hodnota vyrovnání bude při platné sazbě daně z příjmů právnických osob o 19 % nižší. Kromě toho je třeba uvést, že vyjmutí prodeje bezúplatně nabytých nemovitostí z předmětu daně bylo odsouhlaseno i proto, že při vrácení nemovitostí je nutné jejich ocenění pro účely účetnictví a daní reprodukční pořizovací cenou, tedy de facto ve výši tržního ocenění. V případě jejich prodeje je daňově uznatelným nákladem zjištěná reprodukční pořizovací cena a pokud by došlo k prodeji ihned po bezúplatném nabytí nebo i později za cenu odpovídající reprodukční pořizovací ceně, žádný základ daně poplatník nevykáže. Ten by vykázal pouze v případě, že skutečná prodejní cena by byla vyšší. V opačném případě vykáže ztrátu, která však při vyjmutí dotčených příjmů ze základu daně z příjmů je daňově neuznatelná. V případě vyjmutí z předmětu daně nejsou také uznatelné veškeré náklady na opravu a údržbu dotčeného majetku, neboť souvisejí s budoucími příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů. Návrh novely zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi je proto v uvedené oblasti systémový. Vzhledem k tomu, že majetek, který má být církvím vrácen, je často ve špatném stavu, lze vnímat osvobození prvního prodeje nabyté nemovitosti od daně z příjmu též jako jakousi kompenzaci.

4. Návrh na zakotvení výjimky bránící vydání uměleckých předmětů a archiválií z fondů institucí celonárodního významu je zcela vágní a není například vůbec jasné, jaká muzea či galerie lze považovat za instituce celonárodního významu. Právní řád České republiky nezná výlučné státní vlastnictví kulturních památek či sbírek muzejní povahy a není tudíž zřejmé, proč je zájem navrhovatelů na státním vlastnictví uměleckých předmětů a archiválií tak silný. V této souvislosti se připomíná právní názor Ústavního soudu uvedený v nálezu publikovaném pod č. 57/1999 Sb., podle něž není u národních kulturních památek dán rozumný důvod pro jejich vyčlenění z normálního režimu restitučního procesu, neboť není rozhodující vlastnický režim věci. Vyloučení shora uvedených věcí kulturní povahy z vydávání proto vláda považuje za nepřiměřené.